6-12 Ya? Türk Çocuklar? ?çin Sosyal Uyum ve Beceri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *6-12 Ya? Türk Çocuklar? ?çin Sosyal Uyum ve Beceri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16130

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

6-12 Ya? Türk Çocuklar? ?çin Sosyal Uyum ve Beceri Ölçe?i (SUBÖ), Türk çocuklar?n?n 6 ila 12 ya? aral???ndaki sosyal uyum ve sosyal beceri düzeylerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir araçt?r. Ölçek, **geli?tirme** türünde olup, ilkokul ça??ndaki çocuklar?n sosyal, duygusal ve davran??sal yeterliliklerini de?erlendirmeye odaklan?r.

Yap?lan faktör analizi yöntemleriyle belirlenmi? yedi alt faktörden ve toplamda 59 maddeden olu?maktad?r. Ölçe?in geli?tirilmesi, çocuklar?n sosyal ve duygusal geli?im alanlar?ndaki sorunlar? erken tespit etmeyi ve uygun müdahale programlar?n? planlamay? hedeflemektedir.

Anahtar Kelimeler

Sosyal Uyum, Sosyal Beceri, Türk Çocuklar?, Ölçek Geli?tirme, Dürtüsellik, Sosyal ?li?kiler, Faktör Analizi, Çocuk Psikolojisi.

Yazarlar

N. Sezgin, S. Akman.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, 6-12 ya? grubundaki Türk çocuklar?n?n sosyal çevrelerine olan uyum düzeylerini ve edindikleri sosyal becerileri güvenilir ve geçerli bir ?ekilde de?erlendirmektir. Bu ya? grubu, sosyal ve duygusal geli?imin kritik oldu?u ilkokul dönemini kapsad???ndan, ölçek, ö?retmenler, psikolojik dan??manlar ve ara?t?rmac?lar için önemli bir tan? ve de?erlendirme arac? sunmaktad?r.

SUBÖ, çocuklar?n davran??sal sorunlar?n?, dikkat eksikliklerini ve sosyal etkile?im zorluklar?n? yedi farkl? boyutta ele alarak, erken müdahale programlar?n?n planlanmas?na bilimsel bir temel sa?lamay? amaçlamaktad?r. Ölçek ayn? zamanda klinik çal??malarda ve okul temelli ara?t?rmalarda da kullan?labilir.

Yap?

SUBÖ, sosyal uyum ve sosyal beceri olmak üzere iki ana psikolojik yap?y? ölçmek üzere tasarlanm??t?r. Bu yap?lar, çocuklar?n akranlar? ve yeti?kinlerle etkile?im kurma, duygular?n? yönetme ve akademik ortama adaptasyon yeteneklerini kapsamaktad?r. Ölçek, bu geni? yap?y? yedi spesifik faktöre ay?rarak detayl? bir profil sunar.

Ölçülen temel boyutlar; **Dürtüsellik**, Engellenme E?i?i, Dikkat ve Hareketlilik, Sosyal ?li?kiler,

ARABPSYCHOLOGY.COM

Duygu Durumu, Onay ?htiyac? ve ?çe Dönüklük olarak belirlenmi?tir. Bu faktörler, çocuklarda sosyal yetersizliklerin ve davran?? problemlerinin alt?nda yatan farkl? mekanizmalar? temsil etmektedir.

Geçerlik

Ölçe?in geçerlik çal??malar?, esas olarak **yap? geçerlili?i** üzerine odaklanm??t?r. Geli?tirme sürecinde, madde-toplam test korelasyonlar? incelenmi? ve bu analizler sonucunda ölçe?in 59 maddelik nihai formu olu?turulmu?tur.

Yap? geçerlili?ini desteklemek amac?yla uygulanan **faktör analizi** yöntemleri, SUBÖ'nün beklenen teorik yap?s?yla uyumlu olan yedi faktörlü yap?s?n? ortaya koymu?tur. Bu yedi faktör, ölçe?in sosyal uyum ve beceri kavram?n?n farkl? alt boyutlar?n? ba?ar?yla ölçtü?ünü göstererek ölçe?in yap?sal olarak geçerli oldu?unu kan?tlam??t?r.

Güvenirlik

SUBÖ'nün güvenirlik de?erlendirmesi, **iç tutarl?l?k** katsay?s? (Cronbach Alfa) hesaplanarak gerçekle?tirilmi?tir. Ölçe?in 59 maddelik toplam formu için elde edilen iç tutarl?l?k katsay?s? oldukça yüksek bulunmu?tur: **.94**.

Faktör baz?nda iç tutarl?l?k katsay?lar? (Cronbach Alfa) ise ?öyledir:

Sosyal ?li?ki faktörü: .84
Dürtüsellik faktörü: .83
Onay ?htiyac? faktörü: .78
Dikkat ve Hareketlilik faktörü: .74
Duygu Durumu faktörü: .68
?çe Dönüklük faktörü: .67
Engellenme E?i?i faktörü: .62

Bu de?erler, Engellenme E?i?i faktörü hariç (ki bu de?er kabul edilebilir alt s?n?rdad?r), genel olarak faktörlerin yeterli veya iyi düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu ve toplam ölçe?in yüksek düzeyde güvenirlik sundu?unu göstermektedir.

Faktör Analizi

Gerçekle?tirilen faktör analizi sonucunda, 6-12 Ya? Türk Çocuklar? ?çin Sosyal Uyum ve Beceri Ölçe?i'nin (SUBÖ) yap?s? 7 ana faktör alt?nda toplanan 59 maddeden olu?maktad?r. Bu yedi faktör, çocuklar?n sosyal ve davran??sal spektrumunu temsil etmekte olup, madde-toplam test korelasyonlar? ile desteklenmi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktörlerin madde say?lar? ve odakland?klar? temel davran?? alanlar? a?a??da detayland?r?lm??t?r:

Dürtüsellik (14 madde): Agresif ve kontrolsüz davran??lar.
Engellenme E?i?i (8 madde): Hayal k?r?kl???na kar?? tolerans düzeyi.
Dikkat ve Hareketlilik (10 madde): Konsantrasyon ve a??r? hareketlilik seviyeleri.
Sosyal ?li?kiler (10 madde): Akranlar?yla kurdu?u etkile?im kalitesi.
Duygu Durumu (7 madde): Duygusal tepkilerin yo?unlu?u ve uygunlu?u.
Onay ?htiyac? (5 madde): D??ar?dan gelen takdir ve övgüye duyulan gereksinim.
?çe Dönüklük (5 madde): Sosyal geri çekilme ve yaln?z kalma e?ilimi.

Araç

Test Çe?idi: Geli?tirme (Developmental)

Format: Derecelendirme Ölçe?i (Rating Scale). Derecelendirme format? orijinal kaynakta belirtilmemi? olup, tipik olarak Likert tipi veya frekans tabanl? bir derecelendirme sistemi kullan?lmas? beklenir.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Çocuklar

Ya? Grubu: 6-12 ya?

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'de ya?ayan 6-12 ya? aral???ndaki ilkokul ça??ndaki çocuklar için standardize edilmi?tir.

Test Metodolojisi: Ö?retmen veya ebeveyn raporu (Ölçek maddelerinin do?as?, çocuklar?n gözlemlenebilir davran??lar?na odakland??? için gözlemci raporu temellidir.)

Anahtar Kelimeler

Çocuk Davran??lar?, Okul Uyumsuzlu?u, Psikometrik Özellikler, Cronbach Alfa, Dürtüsellik, Sosyal Geli?im, ?çe Dönüklük, Engellenme E?i?i.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?t?c?s?: Bilgi mevcut de?il.

?leti?im E-posta Adresi: sevakman@yahoo.com (Sorumlu Yazar: Sevil Akman)

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?il.

ARABPSYCHOLOGY.COM

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in yay?n y?l? **2014**'tür. Ölçek, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi'nde yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? ve telif haklar? konusunda sorumlu yazar Sevil Akman ile ileti?ime geçilmesi önerilmektedir. Akademik ve ara?t?rma amaçl? kullan?mlar için genellikle izin al?nmas? gerekmektedir.

Kaynaklar

Sezgin, N. ve Akman, S. (2014). 6-12 Ya? Türk Çocuklar? ?çin Sosyal Uyum ve Beceri Ölçe?i. *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 5*(3), 58-79. doi:10.1501/sbeder_0000000087

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir:

6-12-yas-turk-cocuklari-icin-sosyal-uyum-ve-beceri-olcegi-toad.pdf

6-12 Ya? Türk Çocuklar? ?çin Sosyal Uyum ve Beceri Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu?tur ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Dürtüsellik (14m): Di?er çocuklarla alay eder.
Engellenme E?i?i (8m): Ba?kalar?na kar?? dü?üncesiz davran??lar? vard?r.
Dikkat ve Hareketlilik (10m): Dikkati çok çabuk da??l?r.
Sosyal ?li?kiler (10m): Dikkatini devaml? olarak i? veya ödevi üzerinde toplayamaz.
Duygu Durumu (7m): Konu?urken gereksiz gülmesi/homurdanmas? olur.
Onay ?htiyac? (5m): Çok fazla övülme ister.
?çe Dönüklük (5m): Kendi kendine konu?ur.

ARABPSYCHOLOGY.COM